

Előfizetési árak

Helyben:

Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 k. 50 l.

Vidéken:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor., negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

SZENTESI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Vajda B. Utóda könyvnyomdája Szentés, Kossuth-tér

Egyes példányok kaphatók

Lapunk könyvnyomdájában valamint lapkihordóinknál, a kiknél lapunk előfizetésre is megrendelhető.

Megjelenik hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.Felelős szerkesztő: SIMA LÁSZLÓ
Főmunkatárs: HEGYI ANTALHirdetések árát,
valamint nyiltéri közleményeket kiadóhivatalunk méret
szerint a legjutányosabban számít.

Közgazdaság és kultúra.

— Julius 25.

E két, szinte egymásból folyó tényező ássa manapság a medrét mindég nagyra-törő reális álmódóznak. A föld és az agysejt két, egy egészét tevő alakata annak az előrehaladásnak, amely nagy koncepciókkal dolgozik és amely egyedül szilárdíthatja csak meg az államiságok alatt a talajt. Nálunk Magyarországon ez a folyamat most van erjedőben. Az államháztartás költségvetési kerete egyre tágul, újabb előirányzások nehezdednek arra a mérlegre, mely egyensúlyban kell, hogy tartsa az igényeket a lehetőséggel.

Sok szó esett arról a kulturális viszsamaradottságáról, mely szem szökőbb tanúságokkal szolgálva, évek hosszú során át állami beavatkozás után kiáltoz. Kevés az iskola, a nemzetiségi vidékeken meg nagyon sok esetben valósággal kuforrása a lelkes meg a tanító a nemzetiségi lévtanok továbbterjedésének. Hiába nem igen siránkozik az ember és akkor járdu csak fel, amikor tényleg fáj valamije.

A képviselőház nemzetiségi padjairól is nagyfokú iránkozás kísérte annak idején Apponyi közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatának törvény erőre emelését. A javaslat erősen megnyeste a nemzetiségi aspirációkat. A baj egyik fele némiképp tehát orvosolva lett. Annál égetőbb azonban a másik fele. Tanfelügyelőségi felterjesztések egyre erőteljesebb hangon javasolják az állami iskolák szaporítását. Költségvetésileg ugyan eléggé jelentős összeget irányzott elő a törvényhozás erre a célra,

de még mindig nem annyit mint amennyivel a nemzeti politika korszakos eredményeket érhet el.

A nagy proletáriátus, az ijesztően megnövekedett munkanélküliek száma, egyre zavarosabbá teszik a magyar viszonyokat, Nagyrésze van ebben annak a visszahatásnak, mely kulturális elmaradásunk eredménye képen, iskolázatlanul szabadítja rá a társadalomra a szegényebb néposztály gyermekeit. Zabolátlan temperamentumokkal nehezen fekezhető nagyravágyással köti meg ez a körülmény a társadalmi előrehaladás kerekét. És ezen — a gazdasági erők felszabeditása mellett — csak a kultúra segíthet. Öntudatosá az akaratot, minden részletében tervszerűen megállapította az életprogramot, a kulturának az az erőfoka teheti csak, mely alkalmas arra, hogy a nemzetnek jelenleg mostoha gyermekeit a műveltség azonafokára emelje, mely őket a nemzet és a haza hasznos polgáraivá teheti. Hisz már tisztán hazafias szempontból is égető szükség van az iskolák államosítására, különösen a nemzetiségi vidékeken lép fel sürgetően ennek a kérdésnek tisztázására, mert a nemzetiség iskolák javarészeiben a tanítás, annak anyaga, de különösen módja nem alkalmas arra, hogy az új, nevelődő felben lévő nemzedéket, magyarrá nevelje.

Az iskolákkal karöltve, a munkások szellemi életének emelésére sürgős és gyors intézkedésekre van szükség. — Akár testi tanfolyamok, akár munkás kaszinók, egyesületek alapítása által az állam kell, hogy hóna alá nyuljon az elhagyott munkásnépnek. S ha történtek is ez irányban már

intézkedések, annak hasznosságát és célirányos voltát belátva, szaporítani kell az ilyen már meglévő és működő egyesületeket. A munkás intelligenciájával nő annak munkabéli értéke is, és az intelligens munkás sokkal kevésbé lesz kapható népbőlondító eszmék propagálására, mint az, a kinek szellemi nívója a kellő és kívánatos mértékét nem érte meg. — E téren Anglia képezze mintaképünket s az a régen bevált elv: »A művelődés emelésével karöltve jár a gazdasági jólét és haladás.

A VÁROS ÉS MEGYE.

— Julius 25.

(Kinevezés. A vármegyén megüresedett árvászeki igatói állásra dr. Kelemen Béla főispán Vörös László írnotot nevezte ki.

(Tanácsülés. A városi tanács ma délután 3 órákor tartotta rendes heti ülését, Mátéffy Ferenc polgármester elnöklésével. A tanácsülés a folyó ügyeket intézte el.

(A helyettes adóügyi tanácsnok lemondott. Farkas Mihály helyettes adóügyi tanácsnok tegnap beadta a polgármesternél lemondását. A lemondást az augusztusi közgyűlés fogja tárgyalni.

Aktuális strófák.

A hideg nyár.

Julius 25.

Tudós van számos a világon,
S némelyik tud is valamit,
De a legtöbbje bizony úgy van,
Hogy nem hiszi, amit tanít.

A „SZENTESI LAP” TÁRCAJA.

Két leány.

Irtá: SIMA JULIA.

Két újság volt előttem. Mindkettőt elolvastam már. Nagyon kevésbé érdekelt amit belőlük olvastam. De mégis. Mind két lapban volt egy-egy hír, ami nem érdekelt, — de gondolkodni késztetett.

Mind két hír, egy-egy fiatal leányról szólt. Mind kettőt nagyon jól ismertem. Szerettem. Kedves, szép és jó leányok voltak. Mind kettőről, egy-egy hír volt az újságban. Egy napon. — Az egyik nevet az ellunyttak rovatában olvastam. — A másikról azt írták, fényes sikert aratott. Művészi szép előadásával

Egyiket temették, — a másikat ünnepeleltek! Egy napon!

Nagyon szeretek gondolkodni. Nem a divatos hajszinról, sem a legújabb szoknya szabásról; de szeretek gondolkodni az események felett, hogy kereseam az igazságot.

Ez, a most elolvasott két hír, is önkénytelen arra késztetett, hogy gondolkozzam felette és kereseam az igazságot: vajjon az élet egyenlő mértékkel mér-e mindenkinek?

Gondolkoztam a két leányról olvasott hír felett.

Ismertem őket jól. Egyidősek. Születésre nézve egyenlő ranguak. Kedves, szép volt mind a kettő. Egyik szőke másik barna szépség. Egyikről azt hallottam, csodaszép a szőke haja. A másikról; övé a világ legszebb két fekete szeme. — Nekem egyformán szépek voltak. Szerettem őket.

A sorsuk nagyon különbözött egymástól. A szőke egyetlen leány, a barnának három nénye van otthon. A szőkének meg volt minden gyermek öröme, amit szülő adhat. A barnának nem voltak boldog gyermekkori emlékei, vele nem foglalkozhatott az anyja, mert a három eladóleányt kellett a bánya öltöztetni és a kéroket kikoszarolni.

Igy nőttek fel.

A szőke hamarosan hosszú ruhát kapott. A barna, kis lányos ruhát viselt. A három nénye még most is fonta a kosarat. Szegény kérők! Nem fázottak ures kézzel. A három nénye, nem méltott egy kéroüt sem arra, hogy férjeit valassa. Pedig bizony harminfelé a leányarc rózsái lehullanak. — A barna hiába volt szép, hiába volt tizennyolc éves — kis leánynak kellett lennie. A többi még otthon volt.

A szőke, vigan táncolta végig a balakat Hallotta önmagát dicsérni. — A barna, el volt zárva minden mulatságtól. Ő még kis leány. Kis leány, mert három nénye fonia, osztja a kosarat.

Ilyen volt az életük, midőn már nagy leányok lettek. Mennyi különbség van e két leány élete, sorsa között. Pedig hisz, mind kettő egyforma testi és lelki szépségekkel volt felruházva. Az egyik érvényesülhetett, a másiknak el kellett húzódnia. Miért? Miért? Hol az igazság?

A szőke leány szülei évről-évre gyarapodtak anyagiakban. A barna leány szülei évről évre, szegényedtek. Pedig három leány, (ugy harmincz-fel) kisasszonykodott. A barna leány az ő nemes, tiszta lelkével, okos, komoly észével, fel tudta fogni mi viszi a szüleit az anyagi tönk felé.

— Istenem! — Mondá egyszer nekem. Mily borzasztóan gondolkodik az a három leány. Látd, nem mennek férjhez. Természetes. Leánynak nincs semmi gondja, ha muga is úgy akarja. — Itt vannak. Tönkre kell mennünk. Emlekezzél reá, én nem olyan leszek mint ők. Én tudom meddig szabad a leánynak a szüleinél maradni!

Mosolyogtam szomoruan. Szegény leány!

A tudományak van sok ága,
És minden ágnak gallya száz,
Tudósok közt a leg tudósabb
A csillagász, a csillagász.

A csillagász a hegytetőn áll,
S egy hosszú csőbe belené,
S aztán regél nekünk csodákat
Ez a tudákos jó vitéz.

Nekünk beszélhet! A fejünket,
Szegegyt, beszélheti tele,
Mert mi nem állunk hegytetőkön,
S a csőbe nem nézünk bele.

Egy csillagász a hegytetőn állt
S a csőbe nézett a minap,
Egyszerre homlokára vágott,
Mint a ki éppen észbe kap.

Aztán kiáltá: Heuréka!
A rejtély meg van oldva már,
Ország-világ megtudja tőlem,
Mért hideg az ideji nyár?

Azért, mert a Napnak előtte
Egy szürke kis foltocská van,
S e folt, képzeljed! — Mars barátunk,
A kis Mars, a haszontalan.

S nem mozdul onnét a gazember,
Órrán csiklandja a napot,
Ez a nap tőle egyre prészköl,
Innét az esős állapot.

A nap az orrát fujja persze,
S nyomában támad szörnű szél,
De a kis szemtelen se tájít,
Mert ő még a naptól sem fél.

S ez így fog menni változatlan
Még egy rövidke hónapig,
Míg végre is a nap megújja
Barátunk kis jarekait.

S nevén szőlőja majd dörögve:
„Mars innen Mars!” S míg így rikolt,
Jól hátbavágja és azontul
A Mars hátán lesz majd a folt . . .

Fenő.

UJDONSAGOK.

Magyar kannibálok. *)

— Julius 25.

Az oláhigány-kérdést addig halasztotuk, amíg egy minden részletében borzalmas, vértől és szétloccsant agyvelőcafatóktól cse-

*) „A polgár” című budapesti lapból.

Vajjon jobb-e, hogy van eszed? Jobb-e, hogy tudod, látod a bajt?!

A szőke leány másként gondolkodott. Pedig az ő lelke is épen olyan szép volt, nemes, és magasztos mint amazé.

— Nekem lehetőleg maradnom kell. — Mondta. — Tudod, a szüleimnek nagyon üres lenne a ház nélkülem, Nagyon szeretnek.

Mind a kettőnek igaza volt. Mind két fiatal leány helyesen fogta fel a helyzetét.

A szőke, szép, fiatal leány, tovább is vigan bálázott. Sok örömet okozott kedves jelenlétével a szüleinek. — A barna dolgozott és kis leány volt. Szorgalmával, dolgozóságával sok pénzt megmentett szüleinek. Egyszer aztán beteg lett. A vagyon fogyott. Az ő okos esze látta a veszélyt. A három néje osztogatta a kosarat most is. A barna leány hervadt, sorvadt. A lelke rombolta a testét.

Jött egy derült tavaszinap. A szép szőke leány egy hanversenyen énekelt. Ez volt az első fellépte. — A barna leányt, a szép barna leányt, akkor nap teremtették.

Akkor nap, mind ketten sok virágot kaptak. Az egyiknek a koporsójára, a másiknak — diadalt hirdető virágokat. Egyiknek szólt a zene, tapsoltak. — A másiknak

pegő bűneset most elődázhatatlanná teszi megoldását. Ami Budapestől, az ország fővárosától alig egy óra járányira történt, borzalom dolgában messze fölülmúlja a legundorítóbb indiai történeteket is. A dánosi négyszeres rablógylökosságon minden elemét megtaláljuk a borzalomnak, a barbár embermészárlásnak. A szekereivel szétzúzott emberi koponyát, az áthatított géget, a le-mészárlás előtt megbecstelentett hajadont, a véres piszokkal beemecskolt falakat és a föl-pörkölt házhelyet. Az egész kép annyira iszonyatos, hogy szinte el sem tudjuk kép-zelni egy modern államban s önkéntelenül a legsötétebb Balkánra kell gondolnunk, ahol minden civilizációtól elmaradt, vad hordák teszik bizonytalanná az életet és a va-gyont.

Pedig ezek a förtelmek itt estek meg Magyarországon, amelynek hírnevéről nap-ról-napra úgy kell lefosztogatnunk azt a sok hamis és nem egyszer aljas ragalmakat, amelylyel úgy akarják feltüntetni, mintha csakugyan vad hordák és emberetlen ban-dák járnak síkjait és bujnák erdősegeit. A költött rossz hírnévhez jórészt azok által az idegen fajok által jutottunk, amelyeket eddig semmiféle erővel, sem törvénnyel, sem rossz, sem jó szóval megfékeznünk nem sikerült.

Az oláhigányok letelepítése érdekében sok mindent megpróbáltunk már. Semmi sem használt. Az igaz, hogy egyetlenegy eset-ben sem fogtak a kérdés alapos, gyökeres és teljes át gondolt rendezéséhez, hanem mindig megelégedtek félrendszabályokkal. A vármegye játszott a kérdéssel s hol humort látott abban az ordító civilizálatlanságban, amely az oláhigányt jellemzi, hol poezist, sőt olykor a cigányfaj természetlanának örök érvényű és megmáshadlan törvényét látta abban, hogy a cigány olyan, amilyen. A köz-tudatba szinte átment már az épp oly bár-gyú, mint kényelmes fölfogás, hogy a cigány életmódján változtatni nem lehet és hogy mint a vármegye nyelvén mondják: a ci-gányt az isten sem tudja megfékezni.

Elfeledezték, hogy a világ minden fajta emberét, a pápaútól kezdve, az emberhusra leghevesebb afrikai néptörzsig, meglehetett fékezni a civilizációval és át lehetett adni a legmagasabb emberi rendeltetésnek. Csak a cigányt nem. Csak a cigány ősi szokásain tört meg az a civilizáció, amelyet meghó-dítottunk a világot.

Valóban megdöbbentő közöny és hen-cégő rövidlátás nyilatkozik meg ebben a föl-fogásban, amely a tehetetlenséget takarja.

harangoztak, énekeltek. Az egyiket sirattak a másikat örvendő üdvözölték.

És, míg a csodaszép szőkehaj, ragyo-gott, fényelt a sok villany fénynél, — a vi-lág legszebb két fekete szemé örökre le volt csukva.

Ezt gondoltam végig, amint a temetés-ről és a hangversenyéről szóló hírt elolvastam.

Azután, keresni kezdtem az igazságot. Fájdalom töltötte el a szívemet. Mind a kettő egy idős. Az élet tavaszán vannak. Alig husz évesek. Az egyiket temetik, a másikat ünneplik. Hol itt az igazság? Miért kellett annak meghalni, aki épp oly szép, nemes lelkű és ifjú mint amaz, akit ünnepelnek?!

Hol itt az igazság?!

Vagy talán, az egyiknek azért volt nes-mes lelke és esze, hogy meghaljon, a másik-nak pedig, hogy ünnepelhesék?!

Igy kell lenni! Az emberi rendeltetés különböző. Csak hogy mi emberek abba meg-tudunk nyugodni, ha a mi rendeltetésünk kellemes. Ha a szenvedéstartó, a masoké, azt is helyesnek találjuk. Akor nem keres-sük hol az igazság.

Pedig, néha, — sokszor! Nagyon szo-morú az igazság!

Egy bizonyos. Az, hogy az oláhigány állandó alakja a magyar faluvégnek és a magyar országnak. Kiirtani őket nem lehet és mézsárszékre cipelni szintén nem lehet. Anekdoták örök témája gyanúnt fölfogni őket, szintén nem vezet célhoz. Hát mit csináljuk velük?

A kérdés megoldása nem egyszerű — tudjuk. De hogy éppen a cigány volna az egyetlen fajzat, amelynek semmi, de semmi nem fogna — azt elvként mégsem volna szabad elfogadni és hirdetni.

Az a borzalmas tragédia, amelynek iszo-nyatos bestialitásai minden idegszalunkat megreszkettetik intő példa is egyszersimind, hogy a cigány kérdéssel egyszer már alapo-san és gyökeresen kell végeznünk.

— Julius 25.

— Anna napja. Holnap — *pén-te-ken* — Szent-Anna asszony napját tartja a keresztényvilág. Ez a nap a szentesi katolikusok bucsu ünnepe, amely alkal-mából számosan jöttek már ma Szen-tesre. A bucsu alkalmából az ünnepi szent misét fényes segédlettel *Ulár Ist-ván* pápai prélátus, apát-plébános fogja celebrálni.

— Az állomás kibővítése. Az állam-vasutak aradi üzletvezetősége átiratban érte-sítette a polgármestert, hogy a csongrádi vasut vonal pótbéjárása alkalmából nem volt alkalma és módja arra, hogy a szentesi állomás kibővítése iránt előterjesztést te-gyen. Nekünk ugyan egy kissé magas az az üzletvezető ur levele; mert az bizonyosj hogy a szentesi állomás csak tízedrésztnyi forgalom lebonyolítására alkalmas. Különben Magyarországon vagyunk. És itt tudvalevően mindent csak katasztrófák után szoktak csi-nálni. Hát egyelőre várjunk egy vasuti sye-rencetlenséget az állomáson. Akkor majd *talán* az üzletvezetőség talál módot, hogy a kibővítésre előterjesztést legyen.

— Ipari adatok gyűjtése. A jelenlegi kereskedelmi kormány teljes erejével azon van, hogy nagyszabású iparfejlesztési akció-ját minél lelkiismeretesebben vigye keresztül. Ehhez a roppant munkához hozzátartozik a magyarországi nagyipar jelenlegi állapo-tának pontos megállapítása is, amihez az összes üzemben levő nagyvállalkozásoknak is hozzá kell járulniuk, pedig olyképen, hogy termelési, munkaerő és egyéb statisztikai ada-taikat a kormánynak, illetve hatóságának rendelkezésére bocsássák. — A kereskede-lemügyi miniszter ezt most rendeletileg tette kötelességé az országban levő valamennyi nagyipari üzemnek s erről értesítette a város közönségét is. Az adatok gyűjtésével a tanács bizatott meg.

— A „Szentesi Református Kör” igaz-gatósa vasárnap, e hó 28-án, délután a kör széklházának nagytermében rendkívüli gyűlést tart.

— Apponyi a magyar iparért. A vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletet in-tézet a budapesti, valamint e többi tanfel-ügyelőségekhez is, amelyben felhívja a tan-felügyelőséget, értesítse szigorú mihez tartás végett a felügyelete alá tartozó állami és közcségi iskolák igazgatóit, hogy a vezeté-sükre bízott intézetek iskolai szükségletét ezenül kizárólag hazai készítményekből fe-delezzék, mert külföldi forrásokból csak olyan iskolai szerek beszerzését engedheti meg, amelyeket hazánkban ezidőszertint megfelelő módon előállítani még nem tudnak.

— A csongrádi rablógylökosság. A csongrádi keresztlyén gőzmalomnál elköve-tett rablógylökosság tettesei, úgy látszik mé-

gis horogra akadtak és így a törvény előtt fognak számolni sőtét bűnökért. A budapesti lapok egyező híradása szerint a bényei, dányosi és gyóni rablógyilkosság tettesével egy bandában működtek a csongrádi vérengzés elkövetői is. Ma reggel különben Szentesen át négy kőborcigányt szállított a szarvasi csendőrség Csongrádra. A cigányokat alapos gyanu terheli, hogy szintén részesi voltak a gyilkosságok. A közel napok minden esetre nagy fordulatot hoznak.

— **Suha árverés.** A Tisza árterén ez évben termelt suhát kedden árvereztette el *Kalpagos Szabó* Imre gazdasági tanácsnok. Az árverésen 2270 korona folyt be. Tavaly ezen a címen 752 korona jövedelme volt a városnak.

— **A tudóbetegekért.** *Bertók* Péter cigányprimás — szombaton — délután 5 és 7 óra közt a tulakurcai ligetben a szentesi tudóbetegeket gyamolító telep alapja javára sítalhangversenyt rendez. Belépődíj felnőtteknek 20, gyermekeknek 10 fillér.

— **Szökött katona.** A rendőrség letartóztatta *Szász* András 101. gyalog ezredbeli közlegényt, aki ezredétől megszökött. A szökevényt Csabára fogják szállítani.

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponta egy liter vizre van itatni szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítására. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csúszhat be, fontos hogy itatni olyan vizet használjunk, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megőlni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rongálja.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, mint-hogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, mint-hogy a gyomrot alkalmasan izzítja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik.

A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is öszszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor uagyon is megkivánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, amittől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvjaa. Gyermekeknel ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnés-víz mérszartartalmanál fogva megszüntet s végre tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES-forrás különösen olcsón kapható.

— **Hírek az anyakönyvből.** Julius 23-24. Születtek: Szalkai Etelka, Bonus János, Váci Béla — *Elhaláltak:* Lakor Mária 13 éves, Blahó Etelka 2 éves és Széll György 79 éves.

A mezőgazdasági muzeum.

A muzeumok és könyvtárak intézménye az utolsó esztendőben erős fejlesztő változások fogalmát és hivatását illető felfogások. És éppen ez a körülmény az, amelyek szempontjából a magyar királyi mezőgazdasági muzeummal foglalkoznunk kell.

A közfelfogás eddig az volt, hogy a muzeumoknak egyrészt tudományos szolgál-

latokat kell tenni, másrészt pedig kívánatos látínivalókat nyújtani. Nem mondhatnánk, hogy a muzeumoknak a két rendbeli hivatása elenyészett volna. De közéjük jött egy harmadik nemű hivatás, amely fontosságban a két elsőt túlszárnyalja és ennél fogva döntő befolyással van az újabb muzeumi berendezésekre. Ez a gyakorlati életnek való szolgálás, a különböző foglalkozási ágak fejlesztése a muzeumok útján. Annýira előtérbe tóltul ez a gyakorlati hivatás, hogy még a képtáraknál és egyéb szépművészeti gyűjteményeknél is ez jár elől.

Mindenesetre olyan arányú és természetű tórfoglalás ez a modern közéletben, aminőre valaha az első muzeumok összegyűjtői, ez első könyvtárak tudományserető alapítói nem igen gondolhattak.

Ennek a fejlődésnek egyszerű gyakorlati oka van. A kereső ember szakkbeli tudásának szükségletei annyira megszorodtak, hogy kielégítésükre az eddigi eszközök könynyben kezelhető eszközökre van szükség a kereset gyarapító tudás terjesztésére. Ez eszközök közé sorakoztak a muzeumok és a könyvtárak is, amidőn egyrészt a látínivalók csoportosításával lehetővé teszik a gyakorlati ismeretek látás útján való megszerzését, másrészt amikor a tudnivaló nyomtatott anyagát a könyvek kiadása és különféle előadások tartása által terjesztetik. Ha az előrebocsátott körülményeket figyelembe vesszük kellőképpen tudjuk méltányolni a magyar mezőgazdasági muzeum berendezését és programját.

A mezőgazdasági muzeum célja és hivatása mindazt bemutatni, ami a magyar mezőgazdaságra érdekel és fontossággal bír, amiből a hazai mező, — kert, — szőlő vagy erdőgazda megbízható, gyakorlati tanulságot meríthet, és amiből úgy a beföldi, mint a külföldi iparos, fogyasztó és kereskedő a magyar mezőgazdaság terményeit legközelebből és leghívebben megismerhesse.

Azért a muzeum berendezési odatörekedtek, hogy minél közvetlenebbül, minél világosabban és vonzóbban bemutassák továbbá miként és mi módon termeljen a gazda, hogy a legnagyobb eredményeket elérhesse, miként védekezzen a gazdaság apró kártevői ellen, mily formán és csomagolásban kívánja a fogyasztó közönség a kész termény szállítást stb. mindig szem előtt tartva a régi piacok jobb kihasználását, valamint új, jövedelmező fogyasztó területek megszerzését.

Másrészt pedig a kereskedő, az iparos és fogyasztó is könnyen tájékozódhassék, honnan szerezhesse be a neki megfelelő árut, mily védekezen és mily különböző változatokban termeli azt a hazai gazda, mik a különbségek a hazai és külföldi termények és termelési módok között stb.

Ez a muzeum tehát ciső sorban a hazai mezőgazdaságot tartja szem előtt, de mindenütt, ahol az kívánatos, összehasonlítás kedvéért a velünk rokonviszonyok között termelő külföld e téren elért eredményeit is párhuzamba állítja.

Nyilvánvaló mindebből, hogy a muzeum berendezésénél a gyakorlati, gazdaság-fejlesztő szempontok voltak az irányadók. A szép helyiségek, amelyekben a muzeum el van helyezve, a kiállított tárgyak, képek és grafikai táblák csinosága is gyakorlati célokat szolgálnak. Mert mentől vonzóbb maga a muzeum, annál több érdeklődőt gyűjt helyiségeibe és annál szélesebben terjed az általa adott okulás. Már eddig is kitént, hogy a muzeum mint tisztán érdekes látványosság, milyen jótékony befolyással van a fővárosnak a földtől elszakadt lakosságára. Pusztá kiváncsiságból ezer és ezer városi ember keresi fel az muzeumot, és azok az emberek akiknek a mezőgazdaságról fogalmuk sincs, akik a házi állatokat csak a husából ismerik.

A gazdaközönséggel szemben a muzeumnak természetesen egészen más a hatása

Az állattenyésztőt, a növénytermelőt egészen más szempontokból érdeklik a kiállított dolgok. És szinté természetesen kapcsolódik ezekbe a szempontokba az az utmutatás, amit a muzeum a szállítás és értékesítés tekintetében is adni szándékozik a gyakorlati mezőgazdákra.

Szólanunk kell még a mezőgazdasági muzeum tudományos vonatkozásairól. E tekintetben mint érdekes specialitásokra, a muzeumnak két osztályára kell utalnunk. Az egyik a gazdaságtörténelmi. A laikus is megtudja ebből, hogy hazánkban, a háboru klaszszikus hazájában a földmívelésnek fejlettebb ágai, mint a kertészkedés, gyümölcsstermelés, szőlőművelés már milyen korai időkben virágoztak. A muzeum másik nagy tudományos értékű osztálya az ősfoglalkozások osztálya. Ez az osztály a halászatnak és pástoréletnek régikori jellemző tárgyait mutatja és a maga nemében az egész világon páratlanul áll. Érdekes dolog, hogy a halásznai eszközök mutatnak rá, hogy a magyarságnak oly vidékről kellett mai hazájába jönnie, mely vízben és halban bővelkedett, vagyis északkelet felől. A muzeumnak ez osztálya szinte iryigelt magyar specialitás és hervadhatatlan érdemekkel gyarapítja gyűjtemények Herman Ottónak tudományos babérait.

A földog most már, amikor egy különleges és belsőleg eddig páratlanul álló mezőgazdasági muzeumnak van, hogy a magyar gazdaközönség sürű és szoros összeköttetésbe lépjen vele, Megérdemelne az intézmény, hogy a gazdasági szaktestületek vidékenként szervezzék a muzeum meglátogatását és jó levele kitűzzék a gyakorlati gazdálkodásnak azokat a kérdéseit, amelyek tisztázását a muzeum közreműködésétől várják. Ez egyik módja lenne a muzeum és a gyakorlati élet között való kapcsolat gyors megteremtésének. Egyébként e módok kieszelése a gazdaközönség dolga, csak az kívánatos, hogy a muzeumnak gazdasági életünkre való hatását mentől megfelelőbb módon irányítsuk és biztosítsuk.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Tudatom a jogkereső közönséggel, hogy ügyvédi irodámat Szentesen I. tized 263 szám alatt Fránkl Henrik házában — Jelenfi féle vendéglő mellett — megnyitottam.

Szentes 1907 július 11-én.

Tisztelettel :

Dr. Fenyvesi Adolf
ügyvéd.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Soha.

írta: **L. D'Amis.**

11

(Folytatás.)

Hogy a távirat vétele után Lorenzo nem gondolatolt mássa csak arra, hogy a Seduceo család halottja Zerina; az előzményekből önként következik. Vellit kínosan lepte meg Lorenzo zokogása.

— Te felsz; te bűnösnek érzed magadat Lorenzo.

Lorenzo hosszan égő szenvedélylyel tekintett Velli arcába s azután heves indulattal mondta:

— Nem! Bűnös nem vagyok. Könnyelmű lehettem Voltam Érzem. Tudom. De bűnös nem vagyok Velli. Nem vagyok.

És zokogott tovább.

— Nem tudom megérteni Lorenzo a te dolgaiddat. Valami titkod van, amit én előltem rejtegetsz és az a titok nagyon közeli össze-

függésben van az unoka húgod halálával... Az a leány te miattad halt meg!

Lorenzo lehajította fejét. Azután csüggeteg hangon mondta:

— Istenem, ha ezt én egy tudnám, amit nem tudom...

— Nos beszélj — miért zokogsz és miért ez a kétségbeesés...?

— Mindent el sem tudok mondani. Az a leány csakugyan szeretett engem. Talán magam voltam az oka, hogy megszerelt. Én a tüzzel játszottam Velli... megégettet!

Lorenzonak ez a kijelentése visszadöbentette a leányt. A női lélek érzései túlfinomultak és minden benyomás sokkal élénkebb és közvetlenebb hatású a nőkre, mint a férfiakra. Amit a teremtés koronája a férfiu csekély semmisségnek néz a nő a maga disztigált érzékeivel megkülönbözteti.

Vajon csodálatos-e, ha Vellire a borzadás hatott és ez döbentette vissza Lorenzo szavai nyomán. Épen nem, mert természetes. Hogy azt az érzést szóval ki nem tudja fejezni nyomban szint olyannyira természetes dolog. Hosszú kínos esond után szólalt meg végre Velli:

— Mikor volt ez?

Lorenzo nem tudott erre a kérdésre válaszolni. A leány megsértette:

— Mikor volt ez, Renzo?

— Majd máskor, Velli. Mások. Most erről nem tudok veled beszélni...

Este Lorenzo elutazott és másnap reggel megérkezett Sant' Arminába. Szinte felhőlt volt, amidőn leszállott a kocsirol s teljesen elerőtlenedett, halothalvány, amikor belépett a fekete gyászdrapériával bevont Seduccé házába.

Giorgina fogadta. Lorenzo nem kérdezett semmit. Szinte öntudatlan követte a halottas szobába, ahol Zerina és nagybátyja fogadták.

A halott Mirette volt. A gyorsforraló áldozata.

A leirhatatlan nehéz szenvedések, amelyek az önvád nyomán fakadtak Lorenzo lelkében egy pillanat alatt eltűntek. Lorenzo megszabadult a legirizatosabb érzéstől.

Nyomban levelet írt Vellinek, amelyben tudatta hogy Zerina él és eszeágában sincs meghalni. A halott Mirette.

A temetés után Lorenzo nyomban Sebastianába utazott.

Végzetlen csalódás fogadta azonban. Velli hideg, sőt fagyos volt vele szemben. A Sperada mama is mintha kieserléték volna.

Egyelőre csönd volt a szerelmesek között. Ámde az eget földet rázó szenvedélyes vad viharokat is a legtokéletesebb szélesönd előzi meg.

Evelina nem tudott többé hinni Lorenzonak.

Aki a szerelem lélektanával foglalkozott, aki kereste és kutatta a szerelem élettanának titkait nagyon tudja mint jelent ez. A szerelem lényege a föltétlen odaadás, alapja és föntartója a hűség és bizalom.

Ha a szerelmes nem tud hinni abban, akibe szerelmes: ott a szerelem épülete már omladozóban van, ha nem omlott is még romokba teljesen.

(Folyt. köv.)

Piaci árak.

Szentes, 1907 Julius 25.

Búza mmja 10 frt. 20. 10 frt. 50 kr.

Árpa mmja 5 frt. 80. 6 frt. 20 kr.

Zab 6 frt. 80. 7 frt. 20 kr.

Kukorica mmja 5 frt. 40. 5 frt. 60 kr.

Lucerna 42—44 frt.

Csőves tengeri 3 frt. 30. 3 frt. 60 kr.

Férfi öltönyök,

felöltők és fiu ruhák divatos szabással, izléses kivitelben, jutányos árak mellett készülnek

Sághy Zsigmond

férfi-szabó műhelyében Szentesen, — a megyeház átellenében — Dobóvszky-ház. Mérsékelt árak, szolid és pontos kiszolgálás. 26

Egy jó házból való

14 éves fiu sütőiparra Budapestre jó módú sütő iparoshoz felvétetik. Ugyancsak egy fiu felvétetik itt helyben Dósay bádognál. — Értekezni lehet ugyanott.

Vajda Bálint Utóda

könyvnyomdájában

a legjutányosabb árakért készülnek: névjegyek, eljegyzési tudósítások, lakodalmi és bálfi meghívók (több színű nyomással is) levélpapírok és borítékok, számlák, üzleti kártyák, gyászjelentések, lapok folyóiratok, városi, megyei és pénzügyi rovatolt munkák, továbbá takarékpénztári nyomtatványok a legizlésebb és legszebb kivitelben. x x x Ajánlja továbbá a kiadásban hetenként háromszor megjelenő „SZENTESI LAP”-ot melynek előfizetési ára egy évre 10 kor. felfizetésre 5 kor. Egyes szám 8 fl. x x x

Oda				Kiskunfélegyháza — Orosháza				Vissza			
M.	Vv.	M.	M.			Vv.	M.	M.	M.		
	830 ⁹³⁸	225	430	ind.	Budapest ny. pu.	115	630 ⁷¹⁰		825		
	1110	346	628		Czegléd	1156	435		618		
500	1204	422	720	"	Kecskemét	1121	321		536		
945	750	925 ¹²²		"	Temesvár	235 ⁶⁰⁴	800	520			
450	955	109 ³²⁴	515	"	Szeged	1156	560	1015	740		
320			440	"	Szolnok	338					
440			535	"	Kiskunmajsa	215		950			
643	1253	456	835	ind.	Kiskunfélegyháza	1013	242	749	454		
742	207	555	934		Csongrád	912	156	657	402		
807	238	620	922	erk.	Szentes	830	120	621	326		
819	301	620	320	ind.	Kántorhalom	818	110	532	826		
827	313	628	328	erk.	Lapostó	807	102	524	829		
832	319	643	335	"	Dónát	800	1057	529	824		
839	328	620	340	"	Körögy	782	1250	512	817		
845	335	626	326	"	Svábmajor	745	1244	506	811		
851	345	702	352	"	Fábián	737	1238	500	805		
859	358	710	400	"	Királyság	729	1231	458	758		
906	407	717	407	"	Gádosor	715	1214	445	780		
930	442	746	433	"	Szentetornya	654	1158	419	721		
956	514	812	459	erk.	Orosháza	613	1123	338	659		
116	541	831	520	ind.	Békéscsaba	546	1092	331	637		
118	721	1110	630	erk.	Szeged Rókus	442	824	148			
243		1191	740	"	Mezőtúr	332		1069	350		
220			930	"	Mezőhegyes	246		1215			
			755	"			918				

Oda				Szolnok — Hódmező-Vásárhely				Vissza			
M.	Vv.	Vv.	M.	Vv.	M.	M.	Vv.	M.	Vv.	Vv.	
		1010	725	907	1220 ²³⁵	ind.	Budapest k. p. u.	1225	640	935	500
		321	942	125	452	"	Szolnok	927	306	655	1006
		358	1003	202	516	"	Szajol	908	240	632	941
		425	1018	223	531	"	Pusztatenyő	848	222	617	920
		452	1037	254	554	"	Kengyel	825	206	603	904
		503	1058	328	614	"	Martfű	801	132	534	831
		550	1110	348	626	"	Tiszaföldvár	749	114	522	814
		602	1118	359	634	"	Homok	741	1254	514	757
		637	1143	432	700	erk.	Kszentmárton	717	1219	447	722
515		708	1153	454	710	ind.	Kszentmártonvásártér	500	707	1132	437
520		1139			716	"	Jaksorparti tanyák	454	702		431
528		725	1208	513	724	"	Töke	446	644	1133	423
535		738	1218	527	731	"	Jámhorhalom	437	646	1122	413
543		1224			740	"	Kistóke	430	639		406
548		752	1230	544	745	"	Hékéd	415	634	1107	401
558		1240			753	"	Szentes	415	625		350
603		812	1245	559	800	erk.	Szegvár	405	620	1049	345
		427	824		640	ind.	Mindszent		910		538
		510	848		706	"	Mártély		850		519
		548	921		742	"	Hmvásárhely népkert		826		454
		606	938		800	erk.	Hmvásárhely		787		425
		632	1013		827	ind.	Békéscsaba		731		319
		640	1030		835	"	Szeged Rókus		722		350
				1110		"	Szabadka			444	148
		740	1045		1191	"	Makó			330	301
		835	1240			"				1035	147
						"					655
						"					5